

Minimumloners werken vaak in winstgevende bedrijfstak

Is er ruimte voor een fors hoger minimumloon, zoals de vakbond FNV bepleit? Wellicht. Bedrijfstakken met relatief veel minimumloners zijn bovengemiddeld winstgevend, en ze staan weinig bloot aan buitenlandse concurrentie.

ALEXANDER BEUNDER

Economisch onderzoeker en journalist, verbonden aan Platform Authentieke Journalistiek

Er woedt een debat over het minimumloon in Nederland. De vakbond FNV wenst een stijging van het minimum uurloon met zo'n veertig procent – van 9,82 naar 14 euro per uur – omdat minimumloners een 'eerlijk deel van de rijkdom in Nederland' moeten verdienen (FNV, 2019). Maar VNO-NCW en MKB-Nederland menen dat dit 'dramatisch' zou uitpakken voor de werkgelegenheid en koopkracht, juist onder kwetsbaren (VNO-NCW, 2019). Het Centraal Planbureau sloeg aan het rekenen en schatte in dat het effect op de banen veel kleiner is dan eerder gedacht (CPB, 2020).

Figuur 1 – op basis van CBS-cijfers tot en met 2018 – is bij deze discussie mogelijk relevant. In één oogopslag is het duidelijk dat bedrijfstakken waarin relatief veel minimumloners werken ook bovengemiddeld winstgevend zijn.

Wat zien we? Ten eerste, hoeveel de gemiddelde rentabiliteit (nettowinst gedeeld door het gemiddeld eigen vermogen) over 2015–2018 in procentpunten afweek van ditzelfde gemiddelde voor de hele commerciële sector over die periode (11,9 procent). Ten tweede, hoeveel het aandeel van minimumloners (als percentage van alle banen) in iedere bedrijfstak afweek van het gemiddelde aandeel in de hele commerciële sector (7,3 procent) in 2018. De publieke sector is hierbij uitgesloten (openbaar bestuur, onderwijs, gezondheidszorg, et cetera), aangezien deze niet op winst gericht is.

Rentabiliteit en minimumloners

Voorals de bedrijfstakken *verhuur en overige zakelijke diensten* (waaronder de uitzendbureaus vallen) en de *horeca* springen er op beide punten uit, met een bovengemiddeld aandeel minimumloners (13,50 respectievelijk 10,25 procent) en een bovengemiddelde rentabiliteit (19,45 respectievelijk 16,68 procent).

Als we kijken naar de absolute cijfers (CBS, 2019) blijkt dat 83,3 procent van de minimumloners in de commerciële sector werkt in een bedrijfstak die bovengemiddeld winstgevend is – het gros in *verhuur en de zakelijke dienstverlening* (38 procent), de *handel* (24,2 procent) en de *horeca* (11,1 procent).

De gezonde rentabiliteit van deze drie bedrijfstakken lijkt niet voort te komen uit een lage mate van eigen vermogen ten opzichte van schuld, noch uit een hoge mate van zzp'ers in het aantal werknemers; op beide vlakken zitten deze bedrijfstakken tegen of onder het gemiddelde van de hele commerciële sector in de periode 2015-2018.

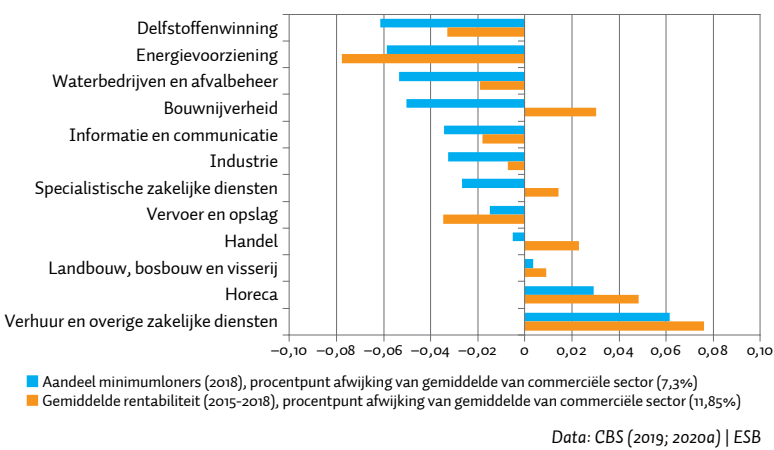
Loonruimte

Duidt dit op loonruimte? Wellicht. Van deze drie bedrijfstakken constateerde De Nederlandsche Bank (DNB) al in 2016 dat er loonruimte was, gezien het feit dat in de voorgaande jaren de arbeidsinkomensquote daalde en de winstgevendheid steeg (DNB, 2016). DNB benadrukt hierbij dat deze *sheltered* bedrijfstakken overwegend gericht zijn op de binnenlandse markt en relatief weinig blootstaan aan buitenlandse concurrentie. Een stijging van de arbeidskosten in deze bedrijfstakken zou daarom de 'macro-economische prijsconcurrentiepositie' relatief weinig schaden.

De coronacrisis, die deze bedrijfstakken verschillend treft, maakt het een extra uitdagend vraagstuk (CBS, 2020b) – horeca en zakelijke dienstverlening lijden er onder, terwijl handel zoals Ahold Delhaize lijkt te profiteren (NOS, 2020).

Minimumloners en rentabiliteit

FIGUUR 1

Literatuur

CBS (2019) *Werkgelegenheid en minimumloon; kenmerken werknemer*, SBI2008. Dataset uit CBS Statline, te vinden op opendata.cbs.nl.

CBS (2020a) *Financiën alle ondernemingen; niet-financiële sector*, SBI 2008. Dataset uit CBS Statline, te vinden op opendata.cbs.nl.

CBS (2020b) *Wat zijn de economische gevolgen van corona? Overzicht van publicaties*.

CPB (2020) *Kansrijk arbeidsmarktbeleid: update minimumloonbeleid*. Centraal Planbureau Rapport, april.

DNB (2016) *Arbeidsinkomensruimte vooral in op het binnenland georiënteerde bedrijfstakken*. DNBulletin, 21 november.

FNV (2019) *Verhoog het minimumloon naar €14 per uur*. Brandbrief, te vinden op www.voor14.nl.

NOS (2020) *Winst supermarktketen Ahold Delhaize verdubbeld door grote vraag*. NOS Nieuwsbericht, 5 augustus.

VNO-NCW (2019) *Verhoging minimumloon schaadt juist kwetsbare groep*. Te vinden op www.mkb.nl